

VLAAMSE *R*EGULATOR VOOR DE MEDIA

ALGEMENE KAMER

ZAAK VRM t. VZW AVS

(dossier nr. 2007/0396/1)

BESLISSING
nr. 2007/046

19 oktober 2007

In de zaak van VRM tegen VZW AVS,

De Vlaamse Regulator voor de Media (algemene kamer), samengesteld uit:

Dhr J. BAERT, *voorzitter*,
Dhr P. HERROELEN,
Mevr K. VAN DER PERRE, *leden*,

en Dhr D. PEEREMAN, *griffier*,

Na beraadslaging op 21 september 2007 en 19 oktober 2007,

Neemt op de laatst vermelde datum de volgende beslissing:

PROCEDURE

1. Ingevolge de algemene opdracht, vastgesteld bij het kaderbesluit van het Vlaams Commissariaat voor de Media van 22 april 2005 tot het uitvoeren van een regelmatige monitoring van de Vlaamse televisieomroepen, werden de televisie-uitzendingen van de particuliere regionale televisieomroepen op zaterdag 3 februari 2007 (gedurende 3 uur, vanaf 16.00 tot 19.00 uur) door de onderzoekscel van de Vlaamse Regulator voor de Media onderzocht.

Met een onderzoeksrapport van 15 juni 2007 zijn de resultaten door de onderzoekscel meegedeeld aan de Regulator.

2. De Regulator beslist op de vergadering van 22 juni 2007 om, op basis van het onderzoeksrapport, tegen de regionale televisieomroep VZW Audio Video Studio Oost-Vlaamse Televisie (hierna : AVS), met maatschappelijke zetel Adolphe Pégoudlaan 20 te 9051 Gent, een ambtshalve onderzoek te starten.

3. De beslissing om over te gaan tot een ambtshalve onderzoek wordt samen met de bevindingen uit het onderzoeksrapport bij aangetekende brief van 27 juni 2007 aan AVS meegedeeld.

4. De betrokken omroep wordt bij dezelfde aangetekende brief van 27 juni 2007 uitgenodigd om binnen twee weken na ontvangst van de bevindingen uit het onderzoeksrapport zijn schriftelijke opmerkingen in te dienen. De omroep krijgt tevens de mogelijkheid zijn opmerkingen mondeling te komen toelichten op een hoorzitting op 21 september 2007 indien hij daarom verzoekt.

5. Bij aangetekende brief van 10 juli 2007, ontvangen door de Regulator op 13 juli 2007, bezorgt AVS zijn schriftelijke opmerkingen.

6. Op de hoorzitting van 21 september 2007 wordt AVS vertegenwoordigd door Marc Van Maele en Marianne Van Gheluwe.

DE FEITEN

7. Bewaarplicht/Ter beschikkingstelling omroepsignalen.

Bij aangetekend schrijven van 5 februari 2007 wordt aan AVS gevraagd om, in het kader van een monitoringonderzoek, de uitzendingen van zaterdag 3 februari 2007 (van 16.00 tot 19.00 uur) aan de Vlaamse Regulator voor de Media te bezorgen. AVS heeft geen opnames bezorgd.

8. Reclame in programma's.

Een aantal programma's bevatten vormen van reclame.

8.1. 'Auto TV'.

In dit programma wordt aandacht besteed aan diverse nieuwe automodellen en types, die uitvoerig in beeld worden gebracht en waarvan de eigenschappen door liefhebbers en experts worden besproken (Lotus Europa S – Mercedes Ocean Drive – Opel Corsa – Rolls Royce Phantom Cabrio – Chevrolet Volt Concept – SsangYong SUV – Violator motorfiets). Hoewel nu en dan een kritische noot bij de bespreking te horen is, worden vaak lovende bewoordingen en aantrekkelijke beeldopnames gehanteerd die de betrokken automodellen promotioneel ten goede lijken te komen. Bij de bespreking van de nieuwe modellen wordt een beroep gedaan op een vertegenwoordiger van het magazine 'De Autogids' dat visueel en auditief wordt vermeld.

8.2. 'Tendens'.

Dit programma bestaat uit diverse programmaonderdelen en programmarubrieken. Diverse van deze rubrieken lijken reclame te bevatten onder de vorm van naam- en merkvermeldingen van welbepaalde producten, diensten en handelszaken, zoals onder meer : het product 'Murprotec' – juwelierszaak 'Van Houtteghem' – horlogezaak 'Youngwatch' – producten van het bedrijf 'De Saunashop'.

8.3. 'Vermogensbeheer'.

Dit programma wordt uitgezonden onder de afzonderlijke titel 'Vermogensbeheer' met een duur van ongeveer 1 minuut 50 seconden.

Door middel van een vraaggelbesprek wordt een vertegenwoordiger van de bankinstelling 'Delen' de mogelijkheid geboden om promotie te maken voor de bankdienst(en) van deze bank.

HET RECHT

9. Artikel 101, § 1, lid 1, van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005 (hierna genoemd : het Mediadecreet), zoals gewijzigd bij decreet van 2 februari 2007, in werking getreden op 5 maart 2007, bepaalt dat reclame en telewinkelen duidelijk alsdusdanig herkenbaar moeten zijn en door optische en/of akoestische middelen duidelijk onderscheiden moeten zijn van de programma's.

10.1. Artikel 105, § 1, van het Mediadecreet stelt dat, met behoud van de toepassing van artikel 101, § 1, en artikel 104, de programma's geen reclame mogen bevatten, in welke vorm dan ook, tenzij die niet te vermijden is.

Niet te vermijden reclame is reclame die behoort tot de gewone leefomgeving of het gewone straatbeeld en die zonder opzet en zonder nadruk in een programma voorkomt.

10.2. Artikel 105, § 5, van het Mediadecreet bepaalt dat naam- en merkvermeldingen van producten en diensten, zonder de bedoeling ze als prijs ter beschikking te stellen in andere programma's, kunnen worden aanvaard als ze voor het programma inhoudelijk verantwoord en noodzakelijk zijn.

11. Artikel 176septies, laatste lid, van het Mediadecreet stelt dat iedere omroep van of erkend door de Vlaamse Gemeenschap en iedere radio- en televisiedienst verplicht is om een kopie van al zijn omroepsignalen, zoals ze werden uitgezonden, te bewaren gedurende twee maanden te beginnen vanaf de datum van uitzending, en die op de eerste vraag ter beschikking te stellen van de Vlaamse Regulator voor de Media.

A. Argumenten van de aangeklaagde omroep

12. Bewaarplicht/Ter beschikkingstelling omroepsignalen.

AVS voert aan dat zij na ontvangst van het schrijven d.d. 5 februari 2007 van de Vlaamse Regulator voor de Media de gevraagde opnames op DVD

per gewone post, verstuurd op 19 februari 2007, heeft bezorgd. Met die bestelling zou blijkbaar iets zijn misgelopen. De omroep heeft het gevraagde beeldmateriaal niet aangetekend verstuurd omdat daarvan geen melding werd gemaakt in het schrijven van de Regulator.

Het betrokken beeldmateriaal kan thans niet meer bezorgd worden, gezien slechts de uitzendingen van de laatste twee maanden bewaard worden. AVS houdt zich zodoende stipt aan artikel 176septies van het Mediadecreet.

De omroep verontschuldigt zich dat de DVD om een aan de omroep vreemde reden niet bij de Regulator is geraakt.

13. Reclame in programma's.

Tal van opmerkingen die door de Regulator gemaakt worden hebben betrekking op programma's of programmarubrieken die door externe productiehuisen of derden gemaakt worden, waarbij de controle door AVS moeilijker verloopt dan bij eigen programma's, gemaakt binnen de AVS faciliteiten.

In het onderzoeksrapport kunnen terecht een aantal opmerkingen geformuleerd worden bij een strakke interpretatie van het Mediadecreet.

Het is voor een regionale televisieomroep, die zijn inkomsten uit de markt moet halen, niet altijd even makkelijk om neen te zeggen en op te boksen tegen de verlangens van de adverteerders. AVS vraagt dan ook om de grootste mildheid aan de dag te leggen.

13.1. 'Auto TV'.

De betrokken omroep geeft toe dat de analyse van de beelden terecht een aantal pijnpunten accentueert. Het programma bevindt zich in de grijze schemerzone en balanceert op de koord inzake de bepalingen van het Mediadecreet.

Samen met het onderzoeksrapport is AVS van oordeel dat de omroep zich voor de uitzendingen van 'Auto TV' zou kunnen beroepen op artikel 105, § 5, van het Mediadecreet.

Het hanteren van aantrekkelijke beeldopnames heeft de bedoeling aantrekkelijke televisie te maken die de kijker weet te boeien. De promotionele meerwaarde voor het automodel in kwestie is geenszins de directe bedoeling, doch kan indirect dat resultaat met zich meebrengen.

AVS deelt mee dat autogids geen vergoeding betaalt voor de vermelding van hun website. De informatie die binnen het beperkte tijdsbestek gecommuniceerd kan worden, is niet altijd voldoende. Door de naam van de website een tijdlang in beeld te brengen, fungeert het programma als een doorgeefluik om de kijker zo te kanaliseren naar objectieve informatie van een expert terzake. Die vermelding is volgens de omroep dan ook inhoudelijk verantwoord.

13.2. 'Tendens'.

Het programma werkt met programmaonderdelen waarbij de harde commerciële boodschap gecentraliseerd wordt in een pancarte voor en na. In de reportages zelf worden wel lovende bewoordingen gebruikt waar dit nodig is, maar alle zuivere reclame wordt geweerd.

Toevalligerwijze was het onderzochte programma het eerste programma vanuit de nieuwe studioset, waardoor de setsponsors, die in de aftiteling verwerkt zijn, meer dan anders in het programma aan bod kwamen.

Een strakke interpretatie van het Mediadecreet leidt er enerzijds toe dat een en ander niet behoort tot de gewone leefomgeving. Anderzijds kan men moeilijk vermijden dat men in een winkelruimte terecht komt wanneer men wil informeren over bepaalde producten die te koop zijn. Er wordt echter nooit ingezoomd op logo's, die ook nooit lang of groot in beeld gebracht worden. Er wordt nooit te vermijden reclame gebruikt.

B. Beoordeling

14. Bewaarplicht/Ter beschikkingstelling omroepsignalen.

De Regulator kan er niet aan voorbijgaan dat AVS niet heeft voldaan aan de verplichtingen van artikel 176septies van het Mediadecreet. Hieruit vloeit voort dat de controle door de Regulator van het televisieprogramma uitgezonden op 3 februari 2007 (van 16.00 tot 19.00 uur) bemoeilijkt werd. Om zijn onderzoek alsnog te kunnen uitvoeren diende de Regulator zich te baseren op zelf opgenomen beeldmateriaal.

Het schriftelijk verweer van AVS doet aan die vaststelling geen afbreuk.

Voor de bepaling van de strafmaat houdt de Regulator evenwel rekening met het verweer van AVS waarom het gevraagde beeldmateriaal niet bezorgd werd aan de Regulator.

De vastgestelde overtreding doet de Regulator besluiten AVS te waarschuwen.

15. Reclame in programma's.

15.1. De Regulator stelt vast dat, met betrekking tot reclame (en telewinkelen), het principe van het Mediadecreet erin bestaat dat er een duidelijk onderscheid moet zijn tussen reclame (en telewinkelen) en programma's. Het gevolg van dat principe wordt ondubbelzinnig verwoord

in artikel 105, § 1, van het Mediadecreet : de programma's mogen geen reclame, in welke vorm dan ook, bevatten, tenzij die niet te vermijden is.

Het artikel 105 beschrijft verder wat als niet te vermijden reclame beschouwd kan worden : reclame die behoort tot de gewone leefomgeving of het gewone straatbeeld en die zonder opzet en zonder nadruk in een programma voorkomt (§ 1), verslaggeving van sportwedstrijden en culturele manifestaties (§ 2), het tonen van prijzen in een programma (§§ 3 en 4), naam- en merkvermeldingen van producten en diensten die niet als prijs ter beschikking worden gesteld in een programma (§ 5).

15.2. De Regulator stelt vast dat de uitzonderingen van §§ 2, 3 en 4, niet van toepassing zijn. De programma's 'Auto TV' – 'Tendens' – 'Vermogensbeheer' betreffen immers noch een verslaggeving van een sportwedstrijd of culturele manifestatie, noch het ter beschikking stellen van een prijs.

15.3. 'Auto TV'

De Regulator is van mening dat hier de uitzondering van artikel 105, § 5, van het Mediadecreet speelt. De decreetgever heeft immers de toepassing van § 5 slechts mogelijk willen maken voor een welbepaald soort programma. In de voorbereidende werken (Parl. St. 489 (1990-1991) – Nr. 1, blz. 7-9-8) leest men dat de decreetgever met deze uitzondering uitsluitend doelt op programma's waarin het benoemen of tonen van een product noodzakelijk is en waarbij dit op een evenwichtige wijze in het programma voorkomt en in een redelijke verhouding staat tot het (niet-commerciële) doel van het programma, bijvoorbeeld een boek in een boekenprogramma, een auto in een autoprogramma.

15.4. 'Tendens'

De Regulator is van mening dat hier de uitzondering van artikel 105, § 5, van het Mediadecreet niet speelt gelet op de bedoeling van de decreetgever om slechts een welbepaald soort programma onder toepassing van deze bepaling te laten ressorteren (zie punt 15.3.).

De Regulator dient derhalve te onderzoeken of er sprake is van niet te vermijden reclame omdat die behoort tot de gewone leefomgeving of het gewone straatbeeld en die zonder opzet of nadruk in een programma voorkomt (artikel 105, § 1, van het Mediadecreet).

Uit de hierboven aangehaalde voorbereidende werken blijkt dat men kan spreken van het niet opzettelijk in beeld komen van een reclamevorm wanneer een omroep geen enkele invloed kan uitoefenen op het in beeld komen van bepaalde reclame-uitingen. Dit betekent dat een omroep dus

maximaal moet trachten te voorkomen dat bepaalde reclamevormen, door een aangepaste cameraregie, met nadruk in beeld komen. De mate van nadruk kan door tal van factoren beïnvloed worden zoals bijvoorbeeld de tijd gedurende welke een reclamevorm in beeld is of de grootte van de reclamevorm ten opzichte van de totale oppervlakte van het beeldscherm (dit kan nog geaccentueerd worden door in te zoomen).

De Regulator stelt vast dat onder meer gedurende 3 minuten de collecties van een juwelierszaak 'Van Houtteghem' en een horlogezaak 'Youngwatch' uitgebreid en in lovende bewoordingen aan bod komen. Daarbij wordt ingezoomd op juwelen, horloges en merknamen waaronder Chimento, Breitling for Bentley, Blancpain, Omega en Balmain. Gedurende 2 minuten 1 seconde wordt een wervende en promotionele reportage uitgezonden voor het product 'Murprotec' met contactgegevens voor een gratis diagnose. Hierbij wordt regelmatig ingezoomd op de naam 'Murprotec' als hoofding op briefpapier, als merknaam op een luchtfilter, op de deur van een wagen. Gedurende 3 minuten worden producten van het bedrijf 'De Saunashop' getoond waarbij driemaal gedurende respectievelijk 3, 7 en 5 seconden wordt ingezoomd op de naam 'De Saunashop'. Daarbij komt ook gedurende 5 seconden de website in beeld.

Gelet op de duur gedurende dewelke al deze producten getoond worden en de wijze waarop ze in beeld gebracht worden (inzoomen), is de Regulator van oordeel dat deze reclamevorm met nadruk in beeld is gekomen, terwijl invloed kon worden uitgeoefend op het in beeld komen van deze reclameuiting. De Regulator gaat derhalve niet akkoord met de stelling van de betrokken omroep dat er nooit te vermijden reclame gebruikt wordt. Het feit dat de betrokken omroep moeilijker controle kan uitoefenen over een programma of een programmarubriek dat door een extern productiehuis gemaakt is, is voor de Regulator geen geldig argument.

De Regulator merkt op dat het daarenboven om producten van één van de sponsors van het programma gaat.

15.5. 'Vermogensbeheer'

De Regulator is van mening dat hier de uitzondering van artikel 105, § 5, van het Mediadecreet niet speelt gelet op de bedoeling van de wetgever om slechts een welbepaald soort programma onder toepassing van deze bepaling te laten ressorteren (zie punt 15.3.).

De Regulator dient derhalve te onderzoeken of er sprake is van niet te vermijden reclame omdat die behoort tot de gewone leefomgeving of het gewone straatbeeld en die zonder opzet of nadruk in een programma voorkomt (artikel 105, § 1, van het Mediadecreet).

De Regulator stelt vast dat gedurende 1 minuut 50 seconden een vertegenwoordiger van de bank 'Delen' middels een vraaggesprek de mogelijkheid wordt geboden om promotie te maken voor de bankdienst(en) van deze bank.

Gelet op de duur gedurende dewelke deze diensten vermeld worden, is de Regulator van oordeel dat deze reclamevorm met nadruk in beeld is gekomen, terwijl de omroep invloed kon uitoefenen op het in beeld komen van deze reclame-uiting.

De Regulator merkt op dat het daarenboven om een product van de sponsor van het programma gaat.

15.6. De Regulator kan er niet aan voorbijgaan dat AVS de bepaling van artikel 105, §1, van het Mediadecreet meermaals geschonden heeft in de televisieprogramma's 'Tendens' en 'Vermogensbeheer', uitgezonden op 3 februari 2007.

De vastgestelde overtredingen doen de Regulator besluiten een administratieve geldboete op te leggen.

Gelet op de aard en de ernst van de inbreuken is de Regulator van oordeel dat een geldboete van 1750 euro een gepaste sanctie is.

OM DEZE REDENEN, BESLIST DE VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA

1. In hoofde van de regionale televisieomroep VZW AVS een inbreuk vast te stellen op artikel 176septies van het Mediadecreet.

Overeenkomstig artikel 176, § 1, van het Mediadecreet, de regionale televisieomroep VZW AVS daarvoor te waarschuwen.

2. In hoofde van de regionale televisieomroep VZW AVS inbreuken vast te stellen op artikel 105, §1, van het Mediadecreet.

Overeenkomstig artikel 176, § 1, van het Mediadecreet, de regionale televisieomroep VZW AVS daarvoor een administratieve geldboete van 1750 euro op te leggen.

Aldus uitgesproken te Brussel, op 19 oktober 2007.

D. PEEREMAN
griffier

J. BAERT
voorzitter

Tegen deze beslissing kan beroep tot nietigverklaring worden aangetekend bij de Raad van State. Dat beroep moet worden ingesteld bij aangetekende brief binnen zestig dagen na de kennisgeving, overeenkomstig de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het besluit van de regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.